

Memo

Opdrachten Versterking

19 april 2019

1. Inleiding

In het AB-Regio van 29/3 is afgesproken om inzicht te geven in de stand van zaken van de afspraken uit het Bestuurlijk Overleg van 11/3. Daarnaast heeft u gevraagd om een aantal scenario's te schetsen qua positionering van de Regio op de uitkomsten van deze afspraken. Verder heeft u de opdracht gegeven om een analyse te maken op de review van het SodM inzake de HRA-uitdraai. Deze opdrachten zijn besproken met de bestuurlijke trekkers versterking en verder uitgewerkt. In deze memo wordt per onderwerp de hoofdlijn beschreven en zijn de relevante documenten bijgevoegd als bijlage.

2. Uitwerking afspraken 11/3

a. Capaciteitsanalyse (BCG)

Afspraken 11/3:

(1) Aan NCG wordt gevraagd om alles in het werk te stellen om nog dit jaar zo snel mogelijk op te schakelen in beschikbare fte en aantal beoordelingen.

(2) Een externe onafhankelijke partij wordt gevraagd om voor 15 mei een analyse te maken of het mogelijk is om structureel meer dan 600 fte te leveren.

Conform de bovenstaande afspraken is een onafhankelijke partij (BCG) gevraagd om een analyse te maken van de bestaande (inter)nationale marktcapaciteit. Hiervoor voert BCG op dit moment analyses uit bij marktpartijen, CVW en NCG. Het is de bedoeling dat zij hun rapport opleveren op 3 mei a.s. Na oplevering bestaat de mogelijkheid om met vertegenwoordigers van de Regio te spreken over de opzet van het onderzoek en de uitkomsten hiervan.

Voorstel:

bestuurlijke trekkers versterking afvaardigen om met BCG de uitkomsten van het onderzoek te bespreken en advies over de vervolgstappen te laten geven.

b. Versnellingsmogelijkheden (Wing)

Afspraak 11/3:

(3) Regio en Rijk committeren zich aan de snelle ontwikkeling van een maatschappelijk verantwoorde versnellingsaanpak. Belangrijk onderdeel van de versnellingsaanpak is het werken met standaard versterkingsoplossingen per type huis (catalogusaanpak), conform advies Mijnraad en de bestuurlijke afspraken van 20 september 2018. Daarnaast zullen ook alle overige versnellingsopties verkend worden.

Rijk en Regio zullen gezamenlijk het opdrachtgeverschap voeren. Het proces zal geleid worden door een extern bureau. Over de stand van zaken wordt voor 15 mei gerapporteerd. De standaardaanpak zal door TNO als onafhankelijke partij worden gevalideerd. EZK zal hiertoe de opdrachtverlening aan TNO faciliteren. Dit is reeds in overleg met NCG en regio in gang gezet. Het doel is de versnellingsaanpak in de tweede helft van de 2019 te implementeren.

Op dit moment vinden de initiatieven op het gebied van versnelling te gefragmenteerd plaats en wordt hier onvoldoende urgentie aan toegekend. Bureau Wing is daarom gevraagd om de onafhankelijke procesregie te voeren op het totale proces van versnelling. Op deze manier moeten alle mogelijkheden om tot versnelling te kunnen overgaan in beeld komen en hier actiehouders en termijnen aan worden gekoppeld. Ook vanuit de Regio zijn meerdere voorstellen gekomen (vanuit de vraag van de bestuurlijke trekkers) om de beoordeling en het versterkingsproces vlotter te laten verlopen. De regionale conceptvoorstellen zijn als bijlage toegevoegd.

De afspraak is om op korte termijn twee werksessies te beleggen met in ieder geval experts vanuit de (bouw)praktijk, medewerkers van de NCG, CVW en vertegenwoordigers van gemeenten, provincie en Rijk. De opties vanuit de Regio worden in deze werksessies ingebracht. De resultaten van deze werksessies worden samengebracht en Wing rapporteert hierover. In het opdrachtgeversoverleg gebleken dat NCG extra capaciteit vrijmaakt om dit proces (technisch) te ondersteunen, te meer omdat de NCG in de opbouwfase nog te kwetsbaar bleek.

De afspraak is dat wanneer er versnellingsopties naar voren komen voor de korte termijn, deze op de snelst mogelijke manier worden doorgevoerd. De genoemde typologieaanpak bijvoorbeeld zal meer tijd vergen om gedegen uit te werken.

Vanuit de regio brengen wij alle bekende of eerder voorgestelde opties voor versnelling in zodat het door Wing te onderzoeken en beoordelen pakket ook echt de breedte heeft dat er versnellingsopties in zitten die op korte termijn bruikbaar zijn.

Voorstel: de eerste versnellingsopties moeten voor 15 mei a.s. op tafel liggen. De kans is groot dat het definitieve rapport over de versnellingsopties later gereed kan zijn vanwege de beschikbaarheid van specialistische kennis.

c. Ingrijpen op opdrachtgeversrelatie CVW

Afspraak 11/3:

(4) Het Rijk grijpt in op de opdrachtgeversrelatie en aansturing van het CVW en de onderliggende (juridische) constructies (met o.a. NAM) en brengt werkprocessen op orde.

Het SodM heeft een (voorlopig) positief oordeel gegeven over de zeven gemeentelijke plannen van aanpak. Afgesproken is dat de nu aanwezige capaciteit zo maximaal mogelijk wordt ingezet, verdeeld over de lokale plannen van aanpak. De opdrachtgever van de uitvoeringsorganisatie zijn de gemeenten en dit wordt vormgegeven door middel van de lokale stuurgroep.

Op dit moment komt de uitvoering van deze plannen zeer moeizaam op gang. Mondjesmaat worden er opnames verricht in de P50-groep. Het blijft op dit moment in de uitvoering nog problematisch om de lokale plannen van aanpak echt leidend te laten zijn. Hierover heeft contact plaatsgevonden met de Secretaris-Generaal en de Inspecteur-Generaal van het SodM. Ook in het laatste opdrachtgeversoverleg van donderdag 17 april is dit nogmaals aan de orde gesteld. Inmiddels is duidelijk dat de opdracht voor de uitvoering van de P90-groep en de zogenoemde 'grijze huizen' ook op de werkvloer van het CVW is terechtgekomen. Dat is weken, zo niet maanden later dan meerdere malen is toegezegd. Het blijft een constant gevecht om schot in de uitvoering van de plannen van aanpak te krijgen.

Een van de hoofdredenen van de stroperigheid van de versterking is de verstrengeling van NAM met het versterkingsproces via met name het CVW. Contractueel zijn zij op dit moment nog met elkaar verbonden, en ook via EZK wordt NAM betrokken in het geven van opdrachten voor de versterking vanwege de betaling. Dit moet worden doorbroken of in elk geval moet het Rijk zich beter dan nu

garant gaan stellen zodat er geen vertragingen meer optreden door de zogenaamde achterdeurgesprekken en discussies met de NAM. Dit hebben we ook beoogd met de afspraak van 11/3. Een echt ingrijpen van het Rijk is hier een vereiste.

De laatste stand van zaken is dat NCG het CVW gaat aansturen vanaf 1 mei a.s. Geprobeerd wordt dit zo snel mogelijk voor elkaar te krijgen door middel van een overeenkomst tussen EZK, NCG, CVW en NAM. Per 1 januari 2020 zou een meer rigoureuze wijziging kunnen optreden wanneer het contract met CVW wordt overgenomen dan wel ontbonden. Op dit moment zien we hier echter onvoldoende beweging op. Alleen wanneer de gemeenten als echte opdrachtgever kunnen fungeren van de uitvoeringsorganisatie en wanneer er één uitvoeringsorganisatie dicht op de markt zit, kan er meer snelheid worden gemaakt en processen navolgbaar ingericht. Daadwerkelijke garantstelling van de financiering van de opgave door het Rijk die verder gaat dan alleen mondelinge toezeggingen, kan ook nu al zorgen dat deze al lang gevraagde en gewenste aansturing gaat werken.

Voorstel: instellen van een volwaardig team onder leiding van de Regio die ervoor moet zorgen dat de uitvoeringsorganisatie dicht op de markt kan opereren met mandaat. De gemeenten zijn in deze situatie de enige opdrachtgever en voeren overleg met het Rijk als eigenaar van de uitvoeringsdienst. Dit conform de afgesproken governance. Gevisualiseerd betekent dit het volgende voor de relatie opdrachtgever, uitvoeringsorganisatie en markt:

U krijgt hier een nadere toelichting op tijdens het overleg bij het agendapunt governance.

d. Maximaliseren bouwcapaciteit

Om te voorkomen dat de bouwcapaciteit de volgende bottleneck betekent in de daadwerkelijke uitvoering van de versterking, is afgesproken om de bouwcapaciteit te maximaliseren en de

voorbereidingen om de bouw te contracteren nu al ingezet. BZK heeft aangegeven zich maximaal in te spannen om dit mogelijk te maken. Hierover heeft onder andere een gesprek plaatsgevonden met een aantal grote (noordelijke) bouwpartijen. De NCG heeft hiervoor een projectleider aangesteld om de potentiële struikelblokken weg te nemen. Op het gebied van aanbesteding moeten bijvoorbeeld slimme constructies worden bedacht om zo de bouwers zo maximaal mogelijk in te kunnen zetten.

e. Inpassingskosten

Nu er een bestuurlijk akkoord is bereikt (11/3) over de gemeentelijke fysieke inpassingskosten en daartoe door het Rijk een garantiebudget ter bekostiging daarvan is bepaald, is het zaak dat Rijk en gemeenten samen vorm gaan geven aan de nadere objectivering van de inpassingskosten als onderdeel van de afspraken. We willen snel aan het werk.

Er worden een drietal versterkingsprojecten doorgerekend, zodat daarmee een financieel-technisch normenkader kan worden opgebouwd voor de gemeentelijke kosten voor fysieke inpassing (binnen- en bovenwijken). Hierin worden tevens de kosten in de keten van de 1^e en 2^e lijnszorg voor gemeenten betrokken. U wordt over de voortgang geïnformeerd via het AB-Regio.

4. Dashboard versterking

Op dit moment is er weinig tot geen zicht op de uitvoering van de versterkingsoperatie. Per gemeente kan zeer beperkt worden aangegeven waar op dit moment waaraan wordt gewerkt. Naar voorbeeld van de werkprocessen van de TCMG moet een transparant overzicht komen van de uitvoering van de versterking. Ook de Tweede Kamer heeft hierom verzocht. NCG werkt in samenwerking met CVW aan de vormgeving hiervan.

De voortgang van de versterking moet inzichtelijk worden gemaakt in lijn met de plannen van aanpak zodat per gemeenten en opgeteld inzichtelijk is en duidelijk wordt hoe het staat met de voortgang.

Voorstel: in het volgende bestuurlijke overleg moet een transparant en navolgbaar overzicht beschikbaar zijn van de lopende versterkingsoperatie.

5. Scenario's positionering Regio

In het AB-Regio van 29/3 is afgesproken om een overzicht met mogelijke reacties op de resultaten over de capaciteit voor de versterking en de versnelling ervan die op 15 mei beschikbaar moeten komen. In bijgevoegde notitie worden scenario's geschetst voor een gezamenlijke reactie vanuit de regio.

Voorstel: een belangrijk onderdeel hiervan is dat het AB de twee meest waarschijnlijk scenario's aanwijst en dat daarop een volwaardige communicatiestrategie wordt uitgewerkt.

6. Analyse review SodM

Het AB heeft een analyse gevraagd op de review van het SodM. Deze vindt u als bijlage bij de stukken.

Op 20 september 2018 is afgesproken dat de scope van de versterkingsopgave wordt bepaald op basis van de HRA. De HRA bepaalt de prioritering. De P-mean en P90-adressen, inclusief noodverband, vormen de gezamenlijke scope. De HRA-lijst wordt jaarlijks herijkt vanuit het vaststellingsbesluit van de minister inzake het gaswinningsniveau. In aanloop van het vaststellingsbesluit voor het gasjaar 2019/2020 is er een uitdraai gemaakt van de HRA. Hierop heeft het SodM een review opgesteld.

Vorstel: Naar aanleiding van de analyse zijn een verzoek aan de minister en het SodM gedaan en een tweetal opdrachten aan de NCG uitgezet. Het AB wordt verzocht in te stemmen met dit verzoek en de twee opdrachten zodat dit in gang kan worden gezet.